

Rekenregels KNDB-rating aangepast per 1-7-2013

De wedstrijdcommissie van de KNDB heeft in al haar wijsheid de rekenregels voor de KNDB-rating per 1 juli 2013 aangepast. De belangrijkste wijziging is dat er een nieuw begrip is geïntroduceerd, de iRp: de prestatierating waarbij de som van de normscores tegen de individuele tegenstanders exact gelijk is aan het aantal behaalde punten. Dit is dezelfde TPR (toernooiprestatierating), die gehanteerd is bij de laatste NK kwalificatietoernooien. Tot heden werd er alleen uitgegaan van een gemiddelde tegenstandersrating ten opzichte van de normscore. Belangrijk is dat die iRp een rol krijgt in de berekening van de individuele rating.

Dat komt tot uiting in de formule: Als R_n hoger is dan R_o dan kan R_n niet hoger zijn dan iRp. Als R_n lager is dan R_o dan kan R_n niet lager zijn dan iRp.

In normaal Nederlands: Als de nieuwe rating hoger of lager wordt dan de oude rating (en dat is uiteraard in vrijwel alle situaties het geval), dient gecheckt te worden of de nieuwe rating ook hoger of lager is dan die iRp. Is dit het geval dan dient de nieuwe rating gelijk gesteld te worden aan de iRp.

Consequenties ten opzichte van de oude berekening.

De verwachting is dat in vrij weinig gevallen (mogelijk een handvol, maar valt moeilijk te voorspellen) de nieuwe wijze van berekening uitgaat van de iRp. Alleen bij een grote spreiding tussen de hoogste en laagste ratings van tegenstanders (dus heel verschillende tegenstanderssterkte ontmoet) kan het voorkomen dat de normale berekening boven de iRp (of onder de iRp) gaat zitten. Dit is voornamelijk het geval bij bijv. jeugdspelers, die zowel in relatief zwakke competities/jeugdtoernooi meedoen en daarnaast ook in sterk bezette open toernooien.

Daarnaast speelt in dat geval ook nog de zogenaamde turbofactor (bij een groot aantal wedstrijden, kan deze flink oplopen) een rol.

Consequenties virtuele rating Toernooibase.

De berekening van de iRp is vrij ingewikkeld. In Toernooibase bleek bij de NK kwalificatietoernooien de verwerkingstijd daardoor dermate op te lopen, dat een berekening on the fly niet mogelijk was. De berekening van bijna 3000 ratings op deze manier is in Toernooibase onwerkbaar. De normale berekening (nachtverwerking) duurt bij een maximaal aantal wedstrijden (einde van het seizoen) zo tussen de 20 en 30 minuten. Bij het berekenen van de iRp betekent dit een veelvoud van deze verwerkingstijd, in welke tijdsperiode Toernooibase onbereikbaar gaat worden gezien de server/CPU load.

Er is voor gekozen om deze iRp-berekening niet in Toernooibase door te voeren. Dat betekent dat een doelstelling: het gelijktrekken van de virtuele berekening met de berekening van de KNDB, niet meer haalbaar is. Dat is jammer, omdat we goed op weg waren de laatste verschillen (vorig seizoen 37 verschillen op 2994 nieuwe ratings) weg te werken.

Bij de detailberekening zullen wij bij elke speler de noot vermelden, dat de officiële KNDB-rating op basis van check op iRp af kan wijken van de virtuele rating.

Redenen voor de wijziging

Vorig seizoen is bij een klein aantal spelers geconstateerd dat de nieuwe rating flink uit de pas liep bij de Rp (Ratingprestatie gebaseerd op de gemiddelde tegenstandersrating). Dit betrof onder meer de twee (jeugd)spelers met de hoogste ratingstijging. Er werd daarbij gemeend dat de nieuwe rating te hoog doorschoot (ook door de hoge turbofactor) en niet recht deed aan de

werkelijke speelsterkte. De rating van deze twee spelers is per 30-6-2013 dan ook gecorrigeerd c.q. afgetopt, waarbij de spelers van deze wijziging op de hoogte zijn gesteld. Overigens is momenteel bij de huidige hoogste stijger in het ratingklassement van Toernooibase ook zichtbaar dat deze jeugdspeler zijn virtuele ratingberekening boven de Rp (prestatierating op gebaseerd op gemiddelde tegenstandersrating) uitgaat. Waarschijnlijk zal de iRp nog lager uitvallen dan de Rp en zal deze virtuele rating (wanneer deze op hetzelfde niveau blijft) ongetwijfeld op de iRp worden bijgesteld.

Onduidelijkheid nieuwe rating bij minder dan 25 wedstrijden en seizoenprestatierating.

Het document omtrent de nieuwe rekenregels geeft geen duidelijkheid in de berekening van de rating gebaseerd op minder dan 25 wedstrijden (of bij aanvang van seizoen geen rating). In dat geval lijkt het erop dat men dan de oude Rp (gebaseerd op gemiddelde tegenstandersrating) als uitgangspunt neemt, in tegenstelling tot die nauwkeuriger berekening van de iRp.

Conclusie

Op basis van een klein aantal “ongelukkige” gevallen is er een vrij grote wijziging in de ratingberekening doorgevoerd, waardoor deze berekening ingewikkeld en ondoorzichtig wordt. In Toernooibase kan dit niet meer transparant geshowd worden.

Overigens heeft er in het verleden een Excel-document van Guido van den Berg gecirculeerd (naar aanleiding van de iRp berekening bij de NK-kwalificatiewedstrijden), waarbij individueel deze iRp/TPR berekend kan worden. Het zou handig zijn als de KNDB ook dit Excel-document openbaar stelt, zodat individueel spelers hun berekende rating kunnen narekenen. Daarnaast is het opvallend – ondanks dat ratingcommissaris Jan Masselink de nieuwe rekenregels met een verzoek daartoe op 1-9-2013 aan KNDB heeft toegezonden, deze nieuwe rekenregels nog niet op de KNDB-site beschikbaar zijn.

Al met al kan men vraagtekens stellen bij de werkbaarheid van deze nieuwe regel ten opzichte van het doel. Wat dat betreft had men mogelijk beter de k-factor ter discussie kunnen stellen (een discussie die regelmatig gevoerd wordt bij de FIDE door ratingdeskundige Jeff Sonas).

Want geconstateerd kan worden, dat in de top van de lijst maar weinig verschuivingen optreden ten opzichte van recente prestaties. Met factoren als 7, 10 en 12 en afschaffen van de turbofactor (in plaats van 5, 7.5 en 10 en onbeperkte turbofactor) had men de onbedoelde effecten van de turbofactor (te ver doorschieten) kunnen tegengaan en een wat dynamischere wisseling in de topposities kunnen bereiken. Maar dat is de natuurlijk de bescheiden mening van een buitenstaander.

Piet Bouma, Harlingen 4-9-2013.